

SLOVENSKI NAROD.

iznaja vank dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake vojka znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiri-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Uredništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Občni zbor „Narodne tiskarne“

v nedeljo 29. nov. 1874.

Navzočnih je bilo 16 delničarjev, ki so zastopali 167 delnic ali glasov.

Predsednik dr. Ahačič odpre sejo. Za sopolpisnika protokola sta voljena gg. dr. Radej in Josip Zupan. Za zapisnikarja g. Hugo Turk.

Predsednik bere protokol seje zadnjega občnega zbora, kakor ga je spisal c. kr. notar dr. Ribič. Dalje razloži, da se v zadnjem občnem zboru skleneno posojilo nij dobilo, torej se je izvrševal drug eventualni sklep zadnjega občnega zbora, namreč prodaja mariborske tiskarne, da se društvo reši dolga, kateri ga teži odkar obstaja. Ponudniki mej kupci so trije, dva iz Gradca in tretji je g. prof. Pajk iz Maribora, ki ponuja 12.000 gold. za mariborsko tiskarno in prevzame skoro za 1000 gold. raznih dolgov za papir. Kar društvu še po prodaji te filijale ostane dolga (do junija prihodnjega leta bode le 2000 gold.), bode lahko plačalo v dveh letih ali še prej. Naj se torej prodaja mariborske tiskarne ratificira, ker, da se proda, ako se posojilo ne dobi, to je bilo uže v zadnjem občnem zboru skleneno.

Delničar dr. Poklukar hoče dohodke in vrednost obeh tiskarnic vedeti in meni, da bi se iz ljubljanske tiskarne več reči, ki se ne rabijo, lahko prodalo.

Predsednik dr. Ahačič razloži, da je bila mariborska tiskarna, kakor se je izkazalo res jako predrago plačana, in je tu društvo izgubilo. Ljubljanska tiskarna pak, kjer je en sam inventar delal in vse zvagala, je vredna okolo 30.000 gold. Toliko skoro za njo dobimo, ako jo v Rumunijo prodamo, kakor smo ponudbe imeli. Da bo izhajala, potem ko bo dolga prosta in ne bode trebalo

tako dražih obrestij plačevati je gotovo, če se pomisli, da je uže on 6000 gold. dolga plačal, ker ga je tiskarna imela 21.000 gld., ko je on predsedništvo prevzel in zdaj ga je le 15.000 gold. — Koncem prebere osnovo prodajalnega pisma.

Delničar J. Zupan iz Celovca ne veruje, da bode s prodajo mariborske tiskarne zlu pomagano. On je proti prodaji. Naj bi se preiskalo če je polovica kapitala uže proči in naj se potem likvidacija prične.

Dr. Ahačič pravi, da bi on prvi za to bil, da društvo likvidira, ako bi polovica vplačanega kapitala ne bilo.

Delničar Žagar vpraša ali je odbor vse storil, da bi bil za mariborsko tiskarno več dobil kot 12.000 gold., na pr. vsaj 15.000 gold.

Predsednik razloži da, in bere dotična pisma.

Delničar dr. Zarnik k temu še pristavlja, da je odbor sklenil, da daje tiskarno tistemu, ki bode več ponudil in da se celo na to ne sme ozirati, ali je kupec ponudnik naroden ali ne, ker si je bil odbor v svesti, da gospodari s tujim denarjem in ne sme nobene protekcije dajati.

Delničar dr. Dominkuš razloži stanje in dohodke mariborske tiskarne in se mu zdi cenó prodajena. Štajerski rodoljubi so proti prodaji in se le s teškim srcem ločijo od tiskarne, ker vedo ceniti njen pomen. Ker se je zastoj poskušalo po peti subskripcije posojilo dobiti, 15.000 gld. dolga, ki se uže tako dolgo vleče pa mora plačan biti, da se vzdrži in povzdiguje more ljubljanska tiskarna, katera je po ustanovni intenci večine delničarjev potrebna za vzdržanje „Slov. Naroda“, samo v tem prisilnem stanju „zwangslage“ moramo privoliti v prodajo.

Delničar Pajk pojasnjuje od dr. Do-

minkuša navedene date, češ, da dohodki, katere je navajal, niso vsi čisti dohodki.

Delničar dr. Radej naglašja tudi, da se štajerski slovenski rodoljubi mariborske tiskarne teško znebe. Ali ker nij drugače mogoče dolgov otresti se za društvo, mora se privoliti. Dober gospodar, če ima dolgove, mora en del premoženja oddati, da potem plačavši svoj dolg z drugim delom dobro gospodari in ga s časom pomnoži. Za to bom glasoval za prodajo. Veseli me, da smo dobili v g. Pajku kupca, ki je solventen in da tiskarna v narodnih rokah ostane.

Delničar dr. Poklukar vpraša koliko terjatev in dolgov se z mariborsko tiskarno vred proda.

Delničar Pajk razloži s posameznimi dati, da je mej terjatvami in dolgovi okolo 200 gld. razložka.

Delničar dr. Poklukar meni, da bi bilo bolje po inventaru prodajati posamezne reči, proti temu govore dr. Ahačič, dr. Dominkuš in dr. Radej.

Delničar Noli pravi, da bode glasoval za prodajo, ker ne vidi drugega pomočka, da bi si društvo iz dolga pomagalo, vendar želi boljših dat. — Odgovarja mu predsednik. Delničar Naglič nasvetuje konec debate in glasovanje.

Pri glasovanju je bil potem dr. Ahačičev predlog, naj občni zbor pooblašča upravni odbor, mariborsko tiskarno s pasivi in aktivi za 12.000 gld. g. J. Pajku prodati, — sprejet z 121 glasovi proti 45.

Potem so bile dopolnilne volitve v upravni odbor. Voljeni so g. Matija Kočevar, posestnik in trgovec iz Podturjaka s 153 glasovi, g. Josip Noli, (99 glasovi) in g. Mato Žvanut iz Trsta (89 glasovi).

Pri tretji točki: nasvet zastran „Slov. Naroda“ prevzame podpredsednik Hugo Turk

Kistek.

Iz Jesenkovega prirodznanskega zemljepisa

podajemo sledeči, kar iz sredine izvzet članek za poskušnjo:

Učinki in nasledki hudih potresov.

Potresi pogostem raztrgajo zemljo, da kaže tu ozke pa dolge razpoke, tam pa široka in globoka brezdna. Opazovali so tudi, da so se take razpoke časih zopet zaklopnile in z nova odprle, časih pa tako razširile, da so se vanje pogrezli ljudje in živali in celo človeška poslopja. V južni Italiji se je pri Cerzuli odprla čez 5 kilometrov dolga razpoka, ki je bila 50 metrov široka in čez 30 globoka; enaka razpoka

pri Fortuni je bila 10 metrov široka in čez 72 globoka; na južnem oglu Kalabrije se je celo nek hrib Zefirio prek srede razpočil. Premnogo razpok je l. 1692 naredil potres na Jamajki, nekatere so kmalu se zopet zaklopnile in mnogo ljudi in živali zmečkale. Enako se je pripetilo kuri v Izabonu, ki se je za noge vjela v razpoko.

Rečeno je uže bilo, da potresi naklanjajo ali tudi vzdigujejo poprej vodoravne in skupne sklade zemeljske skorije. Če z veliko močjo potisnejo na kakov oddelek vodoravne skladbe, ga vzdignejo, skladbo pretrgajo in napravijo tako zvane premete zemeljskih skladov. — Večkrat se pa vsled hudega potresanja zemlje odtrgajo vrhovi ali cele strani hribov, ter se vse pokončuje, zvalé ali zdeshejo v doline. Tako se je n. pr. l. 1345 bil ulomil Dobrač (2154 metrov nad morjem); in leta 1692 sta se na

otoku Jamajki odtrgala vrha dveh precej visokih hribov itd.

Uže pri ognjenikih je bilo omejeno, da razpoke in luknje, ki se pri potresih narede, pogostem bljavajo vodo, pesek in blato razne pare in plinove. Temu se nij čuditi, ker močni potresi prenamejajo semtertje zemeljsko skladbo, ter tako pritiskajo na vodo v votlinah in jo v razpokah siloma kvišku poganjajo. To nam dovoljno pojasnjuje, zakaj pri potresih vodnjaki v Kumani bljavajo vodo, pesek in blato. Enako se je godilo v Kalabriji in pri Karakasu, kjer je iz razpok izbljavana voda naredila mala jezera. Puhčenje plinov pri potresih so leta 1840 opazovali ob Araratu na Armenskem.

Preveliko upliva imajo potresi in od njih vzročne premembe na vodo, na studence, reke in morja. Studenci se radi skalé, časih začno bolj močno teči,

predsedništvo in dr. Ahačič kot delničar razloži finančno stanje „Slov. Naroda“, graje malomarnost mnogih pristašev naše stranke v plačevanju in koncem nasvetuje naj list še dalje dnevnik ostane, da pa naj se bolj za njegovo razširjenje skrbi.

Delničar Zupan nij za dnevnik, ker je predrag ampak k večjemu za list, ki bi enkrat ali dvakrat na teden izhajal. Navaja račun, kakor mu ga je strokovnjak naredil o izgubi „Narodovi“ ki, da si prizna njegovo zdanje držanje, vendar ne bo naročnikov pridobil, katere je izgubil lani.

Dr. Ahačič pristavi še, da je svoj nasvet stavil, da debato o tem provocira. On je za slogo v slovenskem taboru, a ne za tako, da se bi mi morali podati.

Delničar dr. Zarnik zavrača delničarja g. Zupana in one ki govoré, da je „Sl. N.“ naročnikov izgubil. To nij res. Tudi prej jih več nij bilo. Če so odstopili duhovniki, katerih nikdar mnogo nij bilo (pod Tomšičevim uredništvom na pr. na vsem Kranjskem le deset), kar se iz knjig lahko vidi, — pristopili so drugi liberalno narodni. Ko bi list prišel v roke drugi stranki, izgubi v dveh mesecih 500 naročnikov. Od liberalnih principov ne smemo odstopiti, da si naj nam bode prva narodnost, potem liberalnost. V tem smislu naj bode dalje ureduvan tudi list (Odobrovanje).

Delničar Armič računi, da sta gg. dr. Ahačič in J. Zupan računaje deficit nekoliko preostro in pesimistično sodila in dokazuje, da deficita zdaj skoro nij. List ima skoro toliko dohodkov kolikor veljajo zdaj stroški za njegovo izdelanje. Dobička tiskarni se ve da ne daje.

Delničar Nolli je za dr. Ahačičev predlog, da se „Slovenski Narod“ kot dnevnik ohrani in ne reducira na trikrat na teden. Tudi je z ozirom na svobodomiselnost načela, ki jih je dr. Zarnik razvil, za sedanje politično držanje in nepolemiziranje lista.

Delničar Dragotin Žagar je tudi za dnevnik. To uže čast slovenskega naroda zahteva in zato moremo tudi delničarji kaj žrtvovati, da imamo Slovenci vsaj en dnevnik. On priznaje zdanje politično držanje „Slov. Naroda“, ali le še želel bi, da bi list verske reči popolnem pustil, naj jih razpravljajo cerkveni listi.

Dr. Zarnik odgovarja, da je to dan

denes nemogoče, ker stvari v politično življenje stopajo, ki se od ene strani kot verske zaznamujejo, da si nijso. Pozitivnim stvarjem nasproti vsak list mora eno mnenje imeti, molčati o njih ne more, sicer n. pr. dan denes niti o Karlistih pisati ne bi smel.

Pri glasovanju o dr. Ahačičevem predlogu, naj društvo tudi za prihodnje leto svoj list „Slovenski Narod“, kot dnevnik izdaje je bilo 111 glasov za predlog in le 11 glasov (katere je zastopal delničar dr. Poklukar) proti, drugi so se glasovanja zdržali.

Po končanem obnem zboru je imel upravni odbor sejo in je z gospod. Pajkom prodajo mariborske tiskarne podpisal.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. novembra.

Včeraj so se ustavovni državni poslanci obeh barv zbrali in pod predsedstvom Herbštovim posvetovali o tem, kako pomagati denarni in gospodarstveni mizeriji, ki je povsod v cesarstvu nastala. Poslanec Spiegel je, naglasivši da se vladi sicer neče nezaupanje izrehati, nasvetoval, naj se voli iz obeh ustavovernih klubov odbor trideseterih, ki bode preudaril, kaki odpomočki se morajo iskati. Heilsberg nasvetuje, naj država zida železnice; Fux priporoča, naj država denarja na posodbo vzame, za zidanje šol, občinskih hiš, bolnic in cest. Brestel je proti državnemu pomaganju. Kalir svetuje, naj se Spiegelov nasvet ne sprejme, ampak naj se udje pozovejo, kake predloge zbornici izročiti. Syz nasvetuje, naj se vlada pozove, da izroči zbornici uže januarja obširen program o zidanji železnice. Sprejet je bil Kalirjev predlog, s katerim padejo vsi drugi predlogi. — Videti je, da se je iz ustavovrne gore zopet le — miš rodila!

V državnem zboru se dela nov klub „neodvisnih“, v katerega bodo pristopili udje „fortschritta“ in vladni levičarji.

Dunajski ustavovni „Tagblatt“ nahaja uzrok splošne gospodarstvene mizerije tukaj in onkraj Litave v — dualizmu. Vendar so tako daleč prišli!

O dogovorih praškega kardinala Švarcenberga s dunajskim kardinalom Ravšerjem prinaša frankfurtski list novico, da je Ravšer Švarcenbergu pokazal lastnoročno pismo papežev, v katerem izreka svojo radost, da se ustanovlja v Avstriji velika katoliška stranka, ki ne sme služiti narodnim načelom, ker Italija in Nemčija v boji proti rimskeji cerkvi uporabljati narodnostni princip.

Vnanje države.

Francoski bonapartovci Rouher, Casabianca in Grandperret so bili 27. nov. pred sodnijo, da pričajo o veleizdanji agitaciji za Napoleona IV.

V italijanski zbornici je onih 304 volitev verificiranih, proti katerim nij protesta. — Minghetti je predložil proračun za 1875.

Papežu je francoska vlada poslala v severno Italijo ladijo „Kleber“ na razpolaganje, ki je bila dosedaj v Korsiki.

V nemškem drž. zboru so imeli 28. t. m. proračun za Elzas-Lotrigen na vrsti. Elsaski poslanec je dejal, da imajo le elsasko-lotringski poslanci posvetovati se in dovoliti ta budget. — Za to je Bismark poseji dejal, da če bi v elsaski deželni zbor prišli taki ljudje ko je Simonis ima Nemčija v enem letu zopet vojno s Francijo.

Dopisi.

Iz Ljubljane 28. nov. [Izv. dop.]

(Vino, blago brez postavnega varstva.) Iz daljnih krajev, iz Angleškega, Francoskega, in celo iz družih izvenevropskih delov naše zemlje, iz Amerike, Azije itd., po brodovji in po železnicah k nam prihajajoče blago, rum, smokve, pomaranče, rozine in razne druge reči nijso v toliki nevarnosti zaradi tatvine, kakor je naša vinska kaplja, katera naredi samo kratek pot, — komaj nekoliko desetih milj, in se je dobi k nam v dobrem tednu, ker je večidel iz Kranjske, ali k večjemu iz bližnjega Vizela, iz sosednje Hrvatske: iz Samobora, Jaske in naj dalje izpod Zagreba. In ko bi naši vinski kupci in gostilničarji take daljave prepotovati morali, kakoršne je treba za kolonijalno blago, gotovo bi prazne sode brez vina nazaj dobili. Vsaj moja lastna izkušnja me uči, da v 19 letih sem samo dvakrat dobil polne posode.

Pretečeni teden me je pa v tem oziru vendar le predebela zadela. V Vizelu je bilo namreč za me oddanih 17 barigelj, polnih vina, a do moje kleti je zmanjkalo v njih celih 9 veder in 24 bokalov! Da bi se nikdo ne izgovarjal, da posoda izpušča, zato sem ta pot odposlal večji del nove prav dobre bariglje, in sem jih dal pred potom še posebno dobro nabiti in popraviti, kar me je pri sodarji stalo nad 34 gld. S posodo je potoval obče kot pravični šafar znani Jože Šimnovec iz Tacna,

časih se pa tudi zmanjšajo ali pa popolnem usahnejo. Gorki studenci časih postanejo hladni, kar so v Pirenejskih opazevali, hladni pa časih gorki, kakor nekateri na Kalabrijskem. Vrelci v čeških Toplicah so se po potresu v Lizboni skalili, potem so usahnili in nazadnje, od železnega okisa porudečeni, je-li znova silno močno hobotati. — Primerne premembe so opazovali tudi pri rekah; večkrat so upadle, ker so razpoke v njih pratokah požrle jim mnogo vode. Tako je Temza bila leta 1188 prenehala teči in leta 1833 se je isto pripetilo Motali pri Linköpingu na Južnem Švedskem. Tudi jezera se pri potresih preminjajo. Mej potresom v Lizboni so bila vsa jezera po zahodni Evropi silno vznemirjena ter so sedaj se napanjala, sedaj pa upadala.

Najstrašnejši pa so učinki in nasledki potresov ob morskih bregovih. Potresi ne pretresajo samo suhe zemlje, ampak tudi morje. Pri Lizbonskem so ladije daleč na

morji — in sicer še 150 miriametrov od Lizbone, središča strašanskega tega potresa, se potresle, kakor bile bi zašle na pesek ali kakovo grebenino. Mimo grede naj bode tu omenjeno, da se je Lizbonski potres bil razširil čez 385.000 miriametrov t. j. $\frac{1}{13}$ vsega zemeljskega površja (ali čez površino, ki je skoro 4krat večja, kakor Evropa), kajti tresla se nij le vsa Evropa, ampak nekoliko tudi Severna Afrika, Severna Amerika in vse severno Atlantsko morje mej novim in starim svetom. — Pri drugih potresih so topovi na vojnih ladijah poskakovali in pogostem se tudi jadreniki izdrli. Ob bregu se na prvi potres morje odmakne ali upade; mislijo, da zato, ker se suha zemlja vzdigne, morje mora potem odstopiti ali upasti, kakor voda v posodi, ki se na eni strani prizdigne. A strašen je naslednji trenotek: kipeče morje se narase ter se siloma vali, prav za prav plane čez svoje bregove, potopi in razruši jih in težke stavbe zanese

daleč v suho zemljo, ali je pa odstopaje vrže daleč v morje. Tako je pri potresu v Lizboni morje naraslo za 13 do 15 metrov čez najvišjo plimo ter bilo bi potopilo vse razrušeno dolenje mesto, ko se bi strašanski val ne bil razširil in znižal v zanožini, ki je mestu nasproti v suho zemljo zarezana. Pri potresu, ki je 28. oktobra leta 1846 Limo na Peruvanskem večidel razrušil, je morje silno divjalo; pri mestu Callao (izg. Kaljao) je naraslo za 26 metrov nad najvišjo plimo, razrušilo in poplavelo mesto, pokončalo čez 4000 ljudi (ušlo jih je le 200), ugonobilo 23 ladij, druge ladije pa iz luke zaneslo uro hoda daleč na suho. Pri potresu v letu 1692 je na Jamajki kipeče morje toliko naraslo, da je težko vojno ladijo iz luke odneslo, ter jo postavilo na ravno streho neke hiše.

Potresi so po različnih skladih zemeljske skorije različno razširjajo. Terdejša ko je tvorba, tem bolj se potresa,

mož, ki je 71 let star, a pošten in vrlo izveden v vinskih zadevah. On mi je pripovedoval, da so železniški sluge celo segali po zapečatenem sodčku vina, ki ga je pri sebi imel, (en veder ga je bilo), so ga hoteli odbiti in pokusiti, in ubranil jim ga je komaj z izgovorom, da mora zapečatano ostati, kot vino za poskušnjo (Musterwein). Nijao-li to prave pijavke?

Vinsko blago je sicer v prvi nevarnosti pri voznikih. Oni ga peljejo na mesto naravnost iz Vizela na Breški kolodvor, prej še na svoj dom. Tam ga od zgoraj pri vehi nekaj izvlečejo, in če za to nemajo časa in če se boje, da bi jih ljudje zaslačili, imajo sveder pri sebi, s katerim sod zvrtajo in si ga v svoj putrnatotočijo za popotnino. A ne samo, da tako vino ukradejo, oni ga celo oslabé s tem, da sod slabo zopet zabijejo, da ga zalijo ne z dobro studeno vodo, nego z blatno, in da vino pokvari. To se je zgodilo nekemu bivšemu županu v Jesenicah, ki je svojemu prijatelju v Ljubljano naj boljšega svojega vina poslal, a ta je dobil na mesto tega slabo pijačo, in si zastonj ubijal glavo, dokler se nij zadnjič zvedelo, kako ravnaajo z vinom.

Druga nevarnost preti vinu na železnici. Vsak sluga, čuvaj, ali naj se uže imenuje kakor se hoče, vsak si ga na skrivaj privoščí kolikor more.

Kar se pa meni naj bolj za malo zdi, je tretja izguba, ki se zgodi vinu na mitnicah ali šrangah. Paznik ali leblajtar odpre sod in si natoči bučo (čez bokal), da se prepriča če-li nij v sodu špiritus, ali kaj drugega.

Za to bi menda tudi zadostil kozarec, a mož si ga rad privoščí še malo več. Vozniki, videči odprt sod, se ga v tej ugodnej priliki zopet napijejo in vrh tega mora ubogi vinotržec še plačati velikanski užitinski davek 3 gld. 22 kr., od 40 bokalov!

Vsak pameten človek mora tedaj prevideti, da tako brezvestno početje, za katero nemamo nikakove obrambe, pripravi nekaterega krčmarja ob ves dobiček, kajti ravno dobiček, ki bi ga moral imeti za toliko truda, za vzdrževanje svoje rodbine, za obresti od kapitala itd. mu splava v grla voznikov, železniških slug in naposled paznikov ali leblajtarjev na šrangah.

To naj bo v opomin vsem imenovanim vinskim tatovom.

Perme.

potresa se pa tudi bolj pravilno in enakomerno, kakor skladi iz redkega kamenja, iz rahlega peska, gruščá in rahle prsti. Zato nekatere pokrajine ostanejo popolnem pri miru, ko se zemlja krog njih na široko in dolgo močno trese. Peruvanci imenujejo take pasove in pokrajine mostove. Mesto Kvito stoji na taki pokrajini, katera je blizu po premnogih votlinah in vodnjakih zavarovana pred potresi, (ki krog in krog hudo razsajajo). Iz rečenega pa tudi sledi, da so poslopja, hiše, stolpi, cerkve itd. na trdih skladih zidana, v manjši nevarnosti od mest na peščenih in prodnatih pokrajinah. Pri potresu leta 1783 so bili deli mesta Mesine, ki so stali ob morji na naplavljeni zemlji, dosta bolj razrušeni, kakor poslopja na bližnjih granitnih višinah. Isto so opazovali pri potresu v Lizboni in leta 1692 v Kingstonu (izg. Kingston) na Jamajki.

Pristavek uredništva: Pritožbo, katero nam tu pošilja spoštovani ljubljanski meščan. trgovec in ud bivše (ter če bog da prihodnje) trgovinske zbornice, g. Perme, smo čuli uže tudi od druge strani. Južna železnica je vselej napake, ki so bile v našem listu grajane, odpraviti prizadela si, kakor smo se prepričali. Gotovo bode tudi v tem oziru ostrejše pažnjo ukazala.

Domače stvari.

— (Beseda v ljubljanski čitalnici) v soboto na korist Tovačovskega je nesla okolo 110 gld. čistega dohodka. Pevci so peli precizno in bili od obilo zbranega občinstva večkrat s ploskom pohvaljeni. Aranžer besede g. H. Turk se je javno zahvalil vsem onim ljubljanskim damam in gospodom, ki so bili za loterijo darovali 60 lepih dobitkov.

— (V Račečah) na Dolenjskem se je 28. nov. odprla nova brzovarna postaja.

— (Ustrelil) se je v nedeljo opóludné artilerist Ant. Jurman, 24 l. star, rodom Ljubljancan v gozdu „Tivoli“ blizu gradu z revolverjem. Utekel je bil pred nekimi dnevi od vojakov. Uzrok samomora nij še znan. Prenesli so ga v mrtvaško kapelico tukajšne garnizijske bolnice.

— (Povozil) je v nedeljo zvečer nekov fijaker črevljarskega dečka pred g. Finčevo hišo na št. peterskem predmestju. Fanta so odnesli domov, proti nepaznemu vozniku se pak kazenski pot nastopil.

— (Trije funti smodnika unesrečili — ženina.) Piše se nam iz Dolenjskega: J. Purgarjev v dolskeji županiji na Dolenjskem imel je pondeljek 23. t. m. biti poročen. Da bi slavnost poroke dostojnim sijajem se vršila, kupi tri funte smodnika. Kavatbi je uže vse prirejeno. Želino uže pričakuje nevesta prihodnjega dne da se sè svojim ljubim zaveže. A človek obrača, nesreča pa obrne. Na predvečer poroke hočeta si ženin in brat njegov strelivo prirediti. Ves smodnik deneta na mizo. Ženin — notabene doslužen vojak — hoče si pripaliti smodko. Žvepljenka se užge, a nje glavica skoči v smodnik. Strašanski prizor! Kar je smodnika, se užge. Ženina podere na tla. Vsa obleka na njem je zapaljena. Svilen ovrtni robec je v istem trenutku pepel. Pas iz usnja, katerega je imel okolo trebuha, se je oglenil popolno. Na trebuhu, na prsih povsod vse polno mehurjev in skelečih bolečin. Obraz pak je ves siv. Dvomi se, da bi nesrečnež kedaj okreval. Tudi brat ženinov se je ne malo osmodil. Sorodniki nevestini in ženinovi zahtevali so ipak, da se poroka vrši, a nevesta se je temu protivila, češ: zakaj mi bode takov ženin.

— (67letni mladenič — zmrznil.) Piše se nam: J. Poljanec iz Mosta bistrške občine na Dolenjskem je bil nedeljo 22. t. m. povabljen k hramu dobrega prijatelja na Vrbi. Kmalu se dobre dolenjske kapljice nasrkata. Poljancu se vino uže ustavlja. A njegov prijatelj ga sili, da mora piti. P. se uda in ga pije na vse pretege. Pozno v noč se poslovi, ter ide sam domov. V brezvestji v mrzlej noči domov gredočega noge ne neso več. Toliko si še opomore, da se zarije v listje — drugo jutro našli so ga mrtvega. Zmrznen bil je še samec, čeravno bi bil pretečeno sredo svoj 67. rojstni dan obhajal.

Razne vesti.

* (Umrli pri plesu.) Dne 23. t. m. je bila v Mostu na Češkem zabava s plesom, pri katerem je nekov natakár naglo umrl mej polko — v naročji svoje plesalke.

* (S pestmi je ubil svojo ženo) blizu Olomuca nekov kmet, ki je uže zaprt. Baš v onem mestu je bil te dni obsojen dr. W. zaradi nasilne oskrunitve k 5letnemu zaporu in učitelj N. zaradi enácega zločina k 8letnemu zaporu.

* (Skakanje za stavo.) V Lichtenfelsu na Bavarskem je sprejel nek tamošnji občan stavo, valed katere mora celo pot iz Lichtenfelsa do Štaffelštajna (poltretje ure ceste) po enej nogi skakati. Stava iznaša 100 tolarjev.

Narodno-gospodarske stvari.

Vporaba kuretskih odpadkov,

se navadno goji le površno, dasiravno se nesme pri umnej izreji prezirati kuretski gnoj. Gnoj je posebno od golobov in kokošij tako koristen, da ga je treba le pazno in previdno rabiti in sicer posušeno in zdrobljeno, da se potem poseje na njivo. To se sme zgoditi le pri rosnem, ne pa deževnem vremenu. V Belgiji se odpadki v golobnjaku kupujejo, in 600 golobov tedaj izda na leto za 100 frnk. (40 gold.) gnoja. Z 10 centi kurjega gnoja je mož pognojiti 1 oralo polja.

Posebno se priporoča za konopljo, lan, deteljo, tobak, ičmen, tudi za volrovit in čebuljo se vporablja.

Množica v vodi razpuščenih tvarin pojasnoje hitri in izvrstni učinek golobjega in kokošjega gnoja. — Mrzla in malo mokratla so za kuretsko gnojenje naingodnejša nikdar pak pršična. Na travnikih pomešano s parcelom uničijo kurji odpadki mahovje, ter pospešujejo rast trave. Manje učinkule gosji, račji in puranov gnoj. Najbolje se razdrobi suh, kurji gnoj z cepci. Cent golobjega gnoja ima celo blizu 6 gld., pri čistem golobjem gnoju zadostuje uže 10 centov na 1 oralo, drug kurji gnoj se pa računi 10 centov na eno oralo.

Zdravljenje bolezni na gobcu in parkljih.

Gledé zdravljenja pri bolezni na gobcu in parkljih, je po dr. Klinganu redna pazljivost in obnašanje. Najnoveje se za to bolezen priporoča, neko zdravilo z Švice in sicer: naj se zmeša maslec črešnjeve vode z steklenico medu in pol funta sladkorja. Z to tekočino naj se umijejo skrbno gobec in parkli. To sredstvo v vseh slučajih gotovo v nekoliko dneh pomore, ter tudi zabrani daljšo bolezen.

Kameneno ogljena smola, pomoček, ki preganja mrčese.

Nekov vrtnar je zaradi varčnosti mestu navadne barve pri namazanji brajde v rastlinjaku rabil kameneno-ogljeno smolo. Bilo je to po zimi. V spomladi zapazi vrtnar v svoje veliko začudenje, da so vsi pajki in mrčesi ki so bili v rastlinjaku, izginoli, dalje je celo okrevala uže 2 leti bolehná vinska trta, ter je obrodila grozdje. Zaradi tega je tedaj vselej namazal vse paličice pri sadonosnem drevju z kameneno-ogljeno smolo, in takoj so izginole vse gosenice in drugi škodljivi mrčesi.

Na Francoskem so enako poskušnjo delali celo z vspohom v vinogradih.

— Kljubu hudim časom vendar vsakdo čuti željo, svoje drage, velike in male razveseliti s kácim darilom. Brez velikih stroškov more to doseči, kar čest. bralcem našim najbolj svetujemo, ako se obrnejo v nedrugi, solidni in izborni „Bazar Friedmann“ na Dunaji, Praterstrasse št. 26.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v želodeu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenca in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.
Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.
Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodežu v obistih in mehurju, trganje v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v glen (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalac in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.
James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.
Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavlja izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.
Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac.
Spričevalo št. 76.921.

Obergimprn, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Montona, Istra.
Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“
St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem

let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.
St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tiščanju v prsih.
St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.
St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanji.
St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote an rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.
V plebatih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. — 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. — 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolates v prahu a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 284 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mohr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Lincu bratje Dieckl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černewicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specialističnih trgovcih, tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 30. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 15 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 " 50 "
1860 drž. posojilo	108 " 50 "
Akcije narodne banke	995 " — "
Kreditne akcije	232 " 50 "
Londan	110 " 40 "
Napol.	8 " 89 "
C. k. cekini	5 " 24 1/2 "
Srebro	105 " 10 "

Najnovejše slovenske
F. Cimpermanove „Pesni“
obsegajoče 274 strani mali 8°
se po 60 kr. dobivajo v sledečih bukvarnah:
v Ljubljani Kleinmayr & Bamberg, Giontini, Klerr, Lercher, Till, „Narodna tiskarna“; v Gorici: K. Sochar; v Celovcu: Ed. Liegel; v Trstu: G. H. Schimpf; v Ptujem: W. Blanke; v Celji: K. Sochar; v Mariboru: „Narodna tiskarna“.
(143—14)

Loterijne srečke.
V Trstu 22. nov.: 66. 44. 87. 56. 62.

Služba občinskega čuvaja,
v Trebovljah na spodnjem Štírskem z letno plačo 300 gold., a prostim stanovanjem se razpisuje. Prosilci za to službo, zmožni slovenščine in nemščine, zdrave in čvrste p. stave naj vpošljejo prošnje svoje z dotičnimi prilogami do 26. decembra t. l. podpisane občinskemu uradu.
Po 1/4 letnej provizoričnej službi nastopi definitivno svoje nameščenje.
Prosilcem, ki so v uporabo v pisarni, se plača zviša, ter daje prednost. (330—3)
Občinski urad v Trebovljah,
23. novembra 1874.
Kallan, občinski starosta.

Praktikant
v lekarno v Vipavi na Notranjskem se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji.
Anton Deperis, lekar.
(331—3)

P. T. občinstvu!
Svarilo.
V novejši dobi poskuša neka umazana prodajalnica, ki se slučajno tudi Friedmann imenuje, s lažnjivimi oglasi prevarjati občinstvo, ka bi si z našim dobrim imenom, ki smo si ga pridobili pri 15letnem poštenem poslovanju kupčijem, delala korist. — Opraje se na naše dobro ime in da bi spletili na kakov način našo staroznano prodajalnico, razglašja prva, da je bila prej v „Praterstrasse“. V prosepah občinstva samega smo tedaj primorani, to trditev proglašati za javno laž, ker lastnik one prodajalnice nij slednjo nikdar imel na Dunaji v „Praterstrasse“, nego bil je le — barvar v Št. Vidu.
Zaradi tega P. T. občinstvo gledé vsake pomote še enkrat opozorujemo, da je staroznani Bazar Friedmann dunajski, najceneji vir nakupovanja, uže 15 let neprestano le v „Praterstrasse“ št. 26, ki vsacemu na zahtevanje novo izdani božični in noveletni katalog brezplačno in franko razpošilja. (337—1)
S odličnim spoštovanjem
Bazar Friedmann,
en gros & en détail:
Dunaj, Praterstrasse št. 26.
V Trstu: Corso, Piazza St. Giacomo št. 1.

Tuji.
28. novembra:
Pri Slonu: dr. Razpet iz Fostojne.
— Ruprecht J. in A. iz Brda. — Orožen iz Celja.
Pri Stara: Stare iz Mengša. — prof. Pakj, dr. Dominkuš iz Maribora. — Schweic iz Liberce, — Misbaum iz Dunaja.
Pri Malhi: Pacovsky, Gutman, Haine iz Dunaja.

Národna tiskarna
v Ljubljani
se priporoča
za izvršitev vseh tiskarskih del
v lični obliki in po najnižji ceni, posebno:

1000 poštih vozni listov	5 gld. — kr.
vsakih 1000 več	3 " 20 "
1000 vozni listov za železnice s firmo in železniškim kolekom	7 " 50 "
2000	13 " 50 "
1000 za brzovoznino s firmo in železniškim kolekom	9 " — "
2000	16 " 50 "
1000 zavitkov (Couverts) v kvart s firmo	4 " — "
1000 " v oktav "	3 " 80 "

Zaloga tiskanih formularov
za c. kr. sodnije, občinske urade, okrajne zastope, šole, cerkve in cerkvene urade, advokate in notarje, pobotnice za mesečne plače i. t. d.

Libigov Kumi-izleček.
Prosim Vas, da mi pošljete 36 flaconov Vašega Kumi-izlečka kar najprej mogoče, ker se je zdravje pri mojej hčeri očitno prav dobro premenilo in to po devetdnevnej rabi, ker hočemo to ozdravljenje še nadaljevati. Splošno vsaki dan, posebno zvečer nastajajoča oslabeenje je popolnoma zginito, ter bolnica očitno uže bolje izgleda.
Jos. Eisenkolb, nadučitelj.
Ker se je Vaš mnogočislani izleček tudi pri meni po 3 kratnej rabi omenjenih flaconov izkazal, kot izvrstno zdravilo, prosim tedaj še o pošiljatev, (se pošilja).
Katinka Stude.
Vsled poskusa teh štirih flaconov morem le toliko omeniti, da je kašelj nekoliko uže prestal, lagje dalje tudi sopen in čutim tudi večje nagnenje k spanju vsled Vašega trjenja itd.
H. Müller.
Knjižica dr. Weila o tem predmetu brezplačno ali franco.
Cena enega flacona, oziroma zavijte velja 1 gld. a. v., obala ali zaboji ne manje, nego 4 flaconov pošilja
Glavna zaloga Libigovega Kumi-izlečka,
Berolin, Friedrich-Strasse 196.
Znesek naj se pri naročenju takoj blagovoli vposlati, ker za Avstro-Ogersko ne pošiljamo poštini povzetjem.
NB. Zdravniki našega závoda so vsaki hip pripravljene, po uposlanej zdravstvenej preiskavi dotičnim bolnikom zdravniško nasvetovati, ne gledé na kakovo nagrado. (314—3)
V prosepah občinstva samega smo pripravljene, dobro znanim firmam izročiti razprodajo.